

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT

Vakgroep Nederlandse Taalkunde

Blandijnberg 2

9000 Gent

Vragenlijst 149

MEI 2005

LEVENSTADIA II: ZWANGERSCHAP, GEBOORTE & DOOP

Dialect van : (stad, dorp, gehucht, wijk),

. (gemeente).
. (prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :

Geboorteplaats :

Geboortejaar :

Waar opgegroeid :

(vroeger) beroep :

. . . .

In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :

.jaar.

.

Dialect van moeder :

Dialect van vader :

Dialect van echtgeno(o)t(e) :

Ik ben naar school geweest tot jaar

Datum van invullen van vragenlijst :

Adres en telefoonnummer :

.

.

OPGETEKEND DOOR :

Naam :

Geboorteplaats :

Geboortejaar :

Dialect :

. (vroeger) beroep :

Ik ben naar school geweest tot

Hoogste diploma :

Adres en telefoonnummer :

.

.

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

Hoe noemt u in uw dialect:

1. Waar komen de kinderen volgens de volksmond vandaan?	1.
2. Bevrucht worden?	2.
3. De vrucht in de baarmoeder van een zwangere vrouw?	3.
4. Hoe zegt u dat de vrucht in de baarmoeder beweeglijk is?	4.
5. Iemand die niet in staat is tot voortplanting?	5.
6. De ongewone eetlust van een zwangere vrouw?	6.
7. De jonge vrouw die zwanger is, gaat naar een klooster van de Arme Klaren om onder de mantel van een heilige te gaan. Hoe noemt u dit gebruik?	7.
8. Kent u een middel om te ontdekken of een vrouw zwanger is van een meisje?	8.
9. Welke uitdrukkingen kent u voor dit gebruik?	9.

10. Kent u een middel om te ontdekken of een vrouw zwanger is van een jongen?	10.
11. Welke uitdrukkingen kent u voor dit gebruik?	11.
12. Welke platte uitdrukkingen kent u voor zwanger zijn?	12.
13. Welke neutrale uitdrukkingen kent u voor zwanger zijn?	13.
14. Een toekomstige moeder?	14.
15. Een toekomstige vader?	15.
16. Een vrouw die al veel kinderen heeft en opnieuw zwanger is?	16.
17. Een man die al veel kinderen heeft en van wie de vrouw opnieuw zwanger is?	17.
18. Een kind krijgen, bevallen?	18.
19. Een vrouw die bevalt?	19.
20. Een man van wie de vrouw pas is bevallen?	20.
21. De pijn die een hoogzwangere vrouw ervaart bij het begin van de bevalling?	21.
22. Hoe zegt u dat de watervliezen breken en het vruchtwater uit de baarmoeder stroomt?	22.

23. Een dokter die in vrouwen is gespecialiseerd?	23.
24. Een pijnlijke bevalling?	24.
25. Een kind dat met een pijnlijke bevalling is geboren?	25.
26. Een bevalling waarbij de moeder operatief via de buikwand van haar kind wordt verlost?	26.
27. Een kind dat te vroeg is geboren?	27.
28. Een te vroege bevalling, zodat de vrucht niet levensvatbaar is?	28.
29. Wat zegt u als de moeder sterft tijdens de bevalling?	29.
30. De afdeling in het ziekenhuis waar een vrouw voor en na haar bevalling vertoeft?	30.
31. De kamer in het ziekenhuis waar een vrouw bevalt?	31.
32. De afdeling in het ziekenhuis waar te vroeg geboren baby's liggen?	32.
33. Een vrouw die thuis bevalt?	33.
34. Vroeger beviel een vrouw niet liggend op bed, zoals nu. Hoe gebeurde de bevalling dan?	34.

35. Welke uitdrukkingen gebruikt u hiervoor?	35.
36. Kunstmatig een miskraam veroorzaken om de zwangerschap vroegtijdig te beëindigen?	36.
37. Een vrouw die abortussen uitvoert?	37.
38. De vrouw die de moeder vroeger bij de bevalling hielp?	38.
39. Het oud gebruik om de baby tot aan de schouders in linnen (of flanellen) doeken te wikkelen?	39.
40. Een kind dat volgens het oud gebruik in linnen doeken was gewikkeld?	40.
41. Wie wikkelde de baby vroeger in linnen doeken?	41.
42. De stoel van waaruit de baby vroeger in doeken werd gewikkeld?	42.
43. De rieten mand waarin de in doeken gewikkelde baby vroeger lag?	43.
44. Een vrouw mocht zich vroeger negen dagen na de bevalling niet wassen en het huis/ziekenhuis niet verlaten (ook niet om naar de kerk te gaan). Welke uitdrukkingen kent u voor dit gebruik?	44.
45. De zuivering van de vrouw in de kerk na de geboorte van een kind?	45.

46. De vader is wettelijk verplicht de ambtenaar van de burgerlijke stand van de geboorte op de hoogte te brengen. Hoe noemt u dit?	46.
47. De personen die bij het gemeentehuis moeten getuigen bij de aangifte van de geboorte?	47.
48. De vrouw die het pasgeboren kind en de moeder vroeger gedurende de eerste weken na de bevalling bijstond?	48.
49. Het mondeling meedelen van de geboorte aan familie en vrienden?	49.
50. Het kaartje waarmee de geboorte aan familie en vrienden wordt aangekondigd?	50.
51. Een dokter die in kinderen is gespecialiseerd?	51.
52. De borst geven?	52.
53. De borst krijgen, gezoogd worden aan de borst?	53.
54. Een kind dat aan de borst wordt gezoogd?	54.
55. Een vrouw die een kind van een andere vrouw zoogt?	55.
56. Het zogen van een kind van een andere vrouw?	56.
57. Moedermelk?	57.
58. Een kind dat met moedermelk is grootgebracht?	58.

59. Een kind dat met borstvoeding is grootgebracht?	59.
60. Een fles met een speen om zuigelingen met melk te voeden?	60.
61. Een gummidop met een gaatje op een zuigfles?	61.
62. Een zelfgemaakte zuigspeen (van brood, suiker of peperkoek)?	62.
63. Een losse zuigspeen om kinderen stil te houden?	63.
64. Een kind van de speen of de borst afnemen?	64.
65. Een bedje voor kleine kinderen dat gewoonlijk heen en weer kan worden bewogen?	65.
66. Een doek rond het onderlichaam van het kind om urine en ontlasting op te vangen?	66.
67. De speld die de luier samenhoudt, waarvan de punt wordt vastgezet in een dopje of haakje zodat het kind zich daaraan niet kan bezeren?	67.
68. De irritatie die kan optreden op de billen van het kind door het contact met de luier?	68.
69. Rond de luier werd er vroeger soms nog een andere doek gebonden. Hoe noemt u deze buitenste doek?	69.
70. Onzindelijk zijn (het kind kan de natuurlijke behoeften niet beheersen)?	70.

71. Zindelijk zijn (het kind kan de natuurlijke behoeften beheersen)?	71.
72. Het jurkje dat baby's - zowel jongens als meisjes - vroeger droegen?	72.
73. Het moment waarop een jongen zijn eerste broekje aantrekt?	73.
74. Hoe zegt u 'te weinig aandacht schenken aan zijn of haar kinderen'?	74.
75. Een kind dat buiten een wettelijk huwelijk is geboren (en waarvan de vader meestal niet bekend is)?	75.
76. Een vrouw die een kind buiten een wettelijk huwelijk heeft?	76.
77. Het uitstoten van een kind dat buiten een wettelijk huwelijk is geboren?	77.
78. Het uitstoten van een vrouw die een kind heeft dat buiten een wettelijk huwelijk is geboren?	78.
79. Een kind dat vóór het huwelijk is geboren?	79.
80. Het aanvaarden van het reeds aanwezige kind van de huwelijkspartner?	80.
81. Een vrouw die trouwt met een man die reeds kinderen heeft?	81.
82. Een man die trouwt met een vrouw die reeds kinderen heeft?	82.

83. Een ongewenste zwangerschap?	83.
84. Een vrouw die ongewenst zwanger is?	84.
85. Een vrouw die alleen instaat voor het opvoeden van haar kind?	85.
86. Een man die alleen instaat voor het opvoeden van zijn kind?	86.
87. Een uitzonderlijk jong meisje dat zwanger is?	87.
88. De verjaardag?	88.
89. Het eerstgeboren kind van een echtpaar?	89.
90. Het eerstgeboren meisje van een echtpaar?	90.
91. De eerstgeboren jongen van een echtpaar?	91.
92. Het jongste, laatstgeboren kind van een echtpaar?	92.
93. Het jongste, laatstgeboren meisje van een echtpaar?	93.
94. De jongste, laatstgeboren jongen van een echtpaar?	94.
95. Het laatstgeboren kind dat veel later geboren is dan de andere kinderen in het gezin?	95.
96. Het plotseling onverklaarbare overlijden van een schijnbaar gezonde baby?	96.

97. Kent u nog andere gebruiken bij de zwangerschap of de geboorte?	97.
98. Welke spreekwoorden of gezegden kent u die te maken hebben met zwanger zijn of met de geboorte?	98.
99. Een kind dopen?	99.
100. Een kind dat wordt gedoopt?	100.
101. De plechtigheid in de kerk tijdens welke het kind wordt gedoopt?	101.
102. Het bekken waarin het doopwater wordt bewaard?	102.
103. In geval van nood (als het kindje in levensgevaar was), mocht een leek het kind dopen. Welke uitdrukkingen kent u voor dit gebruik?	103.
104. Wie diende dit 'nooddoopsel' meestal toe?	104.
105. Het geven van een naam aan een pasgeboren kind?	105.
106. De naam die een pasgeboren kind krijgt tijdens de doopplechtigheid?	106.

107. Een kind kreeg vroeger vaak de naam van de heilige van de dag waarop het werd gedoopt. Die heilige werd dan patroonheilige van het kind. Welke benamingen gebruikt u voor deze patroonheilige?	107.
108. Men vierde vroeger eerder het naamfeest dan de verjaardag. Welke benamingen gebruikt u voor deze dag?	108.
109. De kaartjes die worden verstuurd naar familie en vrienden ter ere van het doopsel?	109.
110. De doopmeter?	110.
111. De dooppeter?	111.
112. De doopmeter die wordt gekozen door de ouders indien de aangeduide meter door een geval van overmacht bij het doopsel niet op post kan zijn?	112.
113. De dooppeter die wordt gekozen door de ouders indien de aangeduide peter door een geval van overmacht bij het doopsel niet op post kan zijn?	113.
114. De doopmeter die wordt gekozen als vervangster voor de echte doopmeter eens die is overleden?	114.
115. De dooppeter die wordt gekozen als vervanger voor de echte dooppeter eens die is overleden?	115.
116. Het kind waarvan men doopmeter of dooppeter is?	116.
117. Het meisje waarvan men doopmeter of dooppeter is?	117.

118. De jongen waarvan men doopmeter of dooppeter is?	118.
119. Welke dialectwoorden kent u i.v.m. dooprituelen?	119.
120. Tijdens de plechtigheid moesten de doopmeter, de dooppeter en de dopeling de duivel verzaken. Welke uitdrukkingen kent u voor dit ritueel?	120.
121. De suikerbonen die bij de doop van een kind als geschenk worden gegeven?	121.
122. Het gooien van (de overschot van) de suikerbonen naar de kinderen in de buurt?	122.
123. Welke uitdrukkingen kent u voor kersverse ouders die gierig omgaan met het doopsuiker?	123.
124. Men liet de kinderen geloven dat de suikerbonen door het kind werden 'gekakt'. Welke uitdrukkingen kent u hiervoor?	124.
125. Na de kerkelijke plechtigheid ging men vaak het kindje nog 'wereldlijk dopen' op café. Welke uitdrukkingen kent u voor dit gebruik?	125.

126. Kent u nog andere gebruiken bij het doopsel?	126.
---	------

127. Welke spreekwoorden of gezegden kent u die te maken hebben met het doopsel?	127.
--	------

Alvast bedankt voor uw hulp.

Voor meer informatie over de WVD-afleveringen of om een WVD-aflevering te bestellen, kunt u contact opnemen met:

Woordenboek van de Vlaamse Dialecten
Vakgroep Nederlandse Taalkunde Universiteit Gent
Blandijnberg 2
9000 Gent
Tel.: 09/264.40.79
Fax.: 09/264.41.70
Email: liselotte.vanvlem@Ugent.be